

INHOUD

INLEIDING	9
VAN INTERNE MARKT NAAR EUROPESE DEMOCRATIE	13
Inleiding	13
Het Westfaalse stelsel van Internationale Betrekkingen	15
Kolen, staal en Koude Oorlog	19
Van grondstoffen naar grondrechten	20
Een club van democratische staten	22
Het democratisch tekort van Europa	24
De theorie van democratische integratie	26
De emancipatie van de burgers in de Unie	27
Civis Europaeus sum	29
De EU op het wereldtoneel	31
De eurocrisis	32
Onvolkomenheden	34
Van interne markt naar Europese democratie	36
HET EUROPESE MODEL VAN TRANSNATIONALE	
BETREKKINGEN	41
De democratische beginselen van de EU	41
De opzet van het essay	42
Het Westfaalse stelsel van internationale betrekkingen	44
De les van Brexit	45
De theorie van democratische integratie	47
De bedoeling van het burgerschap	48
Het academische debat	50
Het Europese model van Transnationale Betrekkingen	51

DE THEORIE VAN DEMOCRATISCHE INTEGRATIE ALS FILOSOFISCHE BASIS VOOR EUROPESE DEMOCRATIE'	53
De les van Brexit	53
Burgerschap en democratie	55
Wat is de Europese Unie?	56
Uit de impasse	57
De theorie van democratische integratie	59
Het burgerschap van de Unie	61
Het democratisch bestel van de EU	63
De verkiezingen voor het Europees Parlement	65
Het Europese model van Transnationale Betrekkingen	66
JURIDISCHE GRONDSLAGEN VAN EUROPESE DEMOCRATIE	69
'Beter wordt het niet'	69
Wat is de EU?	70
De status quaestionis	71
De theorie van democratische integratie	72
Van marktmens naar burger	74
Conclusie	82
PRESIDENT EU-HOF LUIDT NOODKLOK OVER RECHTSSTAAT	83
Soevereine staten	83
Wat is de EU?	84
De rechter als roepende in de woestijn?	84
Doelstelling Conferentie over Toekomst Europa	85
BIDEN BEVESTIGT EU ALS DEMOCRATISCHE INTERNATIONALE ORGANISATIE	87
Handvest van de Verenigde Naties	87
Gedeelde soevereiniteit	88
Democratische legitimatie	89
Het leven sterker dan de leer	89
Democratie onder druk	90
De juridische identiteit van de EU	91
Nederland in Europa	92
Conclusie	94

EU HOF VAN JUSTITIE DICHT DEMOCRATISCH TEKORT	
EUROPA	95
Naoorlogse vergezichten	95
De oorsprong van het tekort	96
Een Unie van democratische Staten	97
De paradox van de finalité politique	97
Het dwaalspoor van de Europese Raad	98
De waarden van de Unie	98
Keerpunt Amsterdam	99
Brexit en Bijbelse plagen	99
De constitutionele betekenis van het conditionaliteitsmecha- nisme	100
Conclusie	102
HET DICTATOR DILEMMA	105
Recht van veto	105
Politiek van de lege stoel	106
Unie van democratische Staten	106
De waarden van de Unie	107
Conclusie	107
VAN MAASTRICHT NAAR AMSTERDAM: DE NEDERLANDSE OMWEG IN EUROPA	109
Europa 1992	109
Koerswijzigingen	111
De Kopenhagen-criteria	112
Het Verdrag van Amsterdam	113
WAAROM DE EU GEEN KEIZERRIJK IS	115
Middeleeuws	115
Gedeelde soevereiniteit	116
Een democratische Unie van democratische Staten	116
Mondiale uitdagingen	116

DE DEMOCRATISERING VAN DE EUROPESE UNIE	119
Gedeelde soevereiniteit	119
Een Nederlandse omweg	120
Het democratisch verhaal van Europa	121
Verdragswijziging	127
MILLENNIALS EN EUROPESE DEMOCRATIE	129
Vrede van Münster	129
Absolute soevereiniteit	130
Wereldoorlogen	130
Europese democratie	130
Zicht op de toekomst	131
RECHTSSTAATSTOETS CONSTITUTIONEEL KEERPUNT EU	133
De regels van het spel	133
Statenbond	134
Bondsstaat	134
Impasse	134
Het perspectief van de burgers	135
Rechtsstatelijke waarden	135
Constitutioneel keerpunt	136
HOMO LUDENS EUROPAEUS	137
Ab urbe condita	137
Slapende vulkanen	138
EUROCRACY	138
De kleren van de keizer	139
Cultuur komt op in spelvorm	140
Homo Ludens	141
BEKNOPTE BIBLIOGRAFIE	143
EINDNOTEN	149